Regler for bruk av brannstiger – Brannvern

En brannstige kan være en alternativ rømningsvei for at beboerne skal kunne redde seg ut fra en brennende bygning. Ifølge brannvernekspert, Rolf Sverre Nordberg, er det viktig at man sjekker at brannstigen er i henhold til norsk og europeisk standard.

Artikkelen er oppdatert august 2021. Første gang publisert mai 2020.

Brannstiger, redningsliner og annet ekstrautstyr for evakuering er ment som et alternativ der etablerte rømningsveier ikke kan benyttes.

Det er viktig å sørge for å montere et tilstrekkelig antall røykvarslere/detektorer, slik at man får et tidlig varsel som gjør det mulig å evakuere på en trygg og sikker måte.

Hvilke brannstiger kan brukes hvor?

Opptil 5 meter

Brannstiger uten ryggbøyle kan brukes på vindu opptil 5 meter over bakken.

Opptil 7,5 meter

Brannstige med ryggbøyle, et slags bur rundt stigen som sikrer at du ikke faller bakover, kan brukes som rømningsvei fra vinduer som ligger til og med 7,5 meter over bakken.

To meters avstand til vinduet under

Med mindre stigen har flammeskjerm skal den ikke monteres nærmere enn to meter fra vinduet til etasjen under. Dersom det brenner i underetasjen, vil varmen fra vinduet gjøre det vanskelig å benytte stigen om den er plassert for nært. Flammeskjermen beskytter stigen ved brann.

Du finner mer informasjon hos Norsk brannvernforening.

Montering av brannstigen

Det er fullt mulig å montere brannstigen selv, men det er svært viktig at det gjøres riktig.

Plasseringen er viktig. Man bør be om råd hos noen som har kunnskap om dette dersom man ønsker å montere selv. Ifølge brannvernekspert, Rolf Sverre Nordberg i Nordvern, finnes det useriøse aktører på markedet, og det er viktig at man sjekker at det utstyret man kjøper er i henhold til norske og europeiske standarder. Det skal maks være 30 cm mellom trinnene. Kravene til brannstiger er ikke definert i forskrifter, men produsert i henhold til Norsk standard: EN 131-6:2019.

Hvorfor bør man ha brannstige?

Skulle det oppstå brann som man ikke får slokket selv, er det viktig å kunne evakuere raskt. Hovedkravet er at det skal være minst én rømningsvei som fører direkte ut i det fri, men dette vil variere på typen bolig.

En brannstige er en svært rimelig forsikring i tillegg til andre «faste» utgangsmuligheter. I en brannsituasjon får man lett panikk, og klarer ikke alltid å tenke rasjonelt. Da er det viktig at man har rømningsveier som man har forsikret seg om at alle kjenner til, og som man har testet på forhånd. Dette gjelder også for brannstiger. Øvelse gjør mester!

Brannvernforeningen anbefaler alle å ha brannøvelse hjemme 1-2 ganger i året. Slik økes sjansen for at de riktige tingene blir gjort i rett rekkefølge hvis det brenner.

Hva bør man velge?

Leilighet på ett plan, som for eksempel i blokk

For leiligheter som befinner seg på ett plan er det krav til rømningsvei på bakkeplan, eller utgang til korridor/gang som kan brukes til rømming (rømningskorridor), med to rømningstrapper som leder ut.

Se **unntak** beskrevet på sikkerhverdag.no i artikkel «Disse rømningsveiene må du ha», se avsnittet «Leilighet på ett plan».

Ett av unntakene omhandler bruk av brannstige (rømningsstige). I avsnittet «Hvilke brannstiger kan brukes hvor?» i denne artikkelen, kan du lese mer om hvor brannstige kan være et mulig tiltak. En vurdering av fagperson vil i mange tilfeller være aktuelt.

Enebolig og leilighet med flere plan

For eneboliger og leiligheter på flere plan eller etasjer, må det i tillegg til rømningsvei finnes alternative rømningsveier fra alle plan hvor personer oppholder seg.

Se avsnittet «Hvilke brannstiger kan brukes hvor?» i denne artikkelen.
Se mer informasjon hos Norsk brannvernforening.

Hvor mange brannstiger?

Man skal også vurdere nøye hvor mange brannstiger man skal ha. En stige fra andre etasje er bedre enn ingenting, men ofte vil det være nødvendig med flere.

Vinduet på soverommet kan være en rømningsvei. Brannvernekspert Rolf Sverre Nordberg mener at det bør det være en brannstige fra hvert soverom, som det ikke er naturlig å hoppe ut fra (se avsnittet «Hvilke brannstiger kan brukes hvor?»). Da må man også ha mulighet til å komme seg ned når man har kommet seg ut. En god regel er å tenke på at det er høyere enn man tror fra andre etasje og ned. Tør man selv å hoppe når det er helt nødvendig? Tør barna å hoppe ned? Dette er ting som det er avgjørende viktig å tenke gjennom, det skal lite til for at man påføres skader som kan vare livet ut.

I tillegg anbefaler Nordberg at det blir installert røykvarslere på alle soverom, selv om det ikke er krav om dette i forskrift om brannforebygging. Mangel på røykvarsler på soverommet kan resultere i (for) sen varsling av brann av dem som sover.

Generell info om rømningsveier og brannøvelser

Rømningsveien fra boligen skal enten:

- Føre ut til det fri, eller
- Føre til et brannsikkert sted, eller
- Føre til en rømningsvei (korridor) med to uavhengige rømningsretninger. I praksis betyr dette at korridoren skal ende ut i det fri eller i to forskjellige trapperom som igjen fører til det fri. *(Se også her unntak for leilighet på ett plan i «blokk»-bebyggelse)*

Brannøvelse

Om du bor i enebolig, rekkehus, bygård eller blokk har også mye å si for hvordan en brannøvelse bør være.

Enebolig eller rekkehus

Bor du i enebolig eller rekkehus, er hovedregelen alltid at du skal komme deg ut i sikkerhet ved brann.

Bygård eller blokk

Bor du i bygård eller blokk, må du ta høyde for at det er tryggere å bli i leiligheten hvis korridoren eller trapperommet er fylt av røyk.

Les mer på brannforeningen.no

Montere selvlukkere

Et råd til styret/beboerne er å montere selvlukkere på dører ut mot korridorer/trapperom. Åpne dører, som et resultat av at folk rømmer ut fra brannleiligheten, er den vanligste årsaken til at røyk sprer seg ut i trapperom og korridorer (rømningsveier). Derfor har brann-Norge fokusert mye på begrepet

"Bli der du er" ifm. røyk i rømningsveier. Det er røyken som dreper, så dette er et viktig, men vanskelig prinsipp.

Referanser

1. BevarHMS: HMS-håndbok/Rømingsveier / brannseksjonering
2. Brannvernforeningen.no: Brannøvelse i hjemmet
3. Brannvernforeningen.no: Rømingsveier
4. Brannvernforeningen.no: Frykter brann, men gjør lite med det
5. Direktoratet for byggkvalitet: Brannteknisk prosjektering
6. Direktoratet for byggkvalitet: Byggteknisk forskrift (TEK17) med veiledning, § 11-14 Rømningsvei
7. Direktoratet for byggkvalitet: Byggteknisk forskrift (TEK17) med veiledning, § 11-11 Generelle krav om rømning og redning
8. Lovdata: Forskrift om tekniske krav til byggverk (Byggteknisk forskrift), kapittel 11. Sikkerhet ved brann
9. Sikkerhverdag.no: Disse rømningsveiene må du ha
10. Sikkerhverdag.no: Hva er en alternativ rømningsvei?
11. Standard Norge: NS-EN 131
12. Lovdata: Forskrift om brannforebygging